

Тэатральная правінцыя

У год, прысвечаны малой радзіме, узнікае так шмат душэўных, са шчырай і не зусім шчырай пранікнёнасцю твораў ва ўсіх жанрах! Кожны творца, згадаўшы сваё “гнездо”, не шкадуе эпітэтаў на яго ўслаўленне. Напэўна, мне таксама трэ было б згадаць мой родны горад Маладзечна ў вершы ці замалёўцы на актуальную тэму. Аднак, упэўнена, што зробіць гэта і без мяне. А мой галаўны боль з’явіўся пасля прагляду прэм’ернага спектакля ў драматычным тэатры, які хоць і абласны, але дыслацыруецца ў райцэнтры.

Пастаноўку ажыццявіў заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі, выдатны прафесіянал сваёй справы Валерый Анісенка. Дакументальная драма “Час сэканд хэнд” па аднаіменнай кнізе Святланы Алексіевіч не можа нікога пакінуць раўнадушным не толькі праз псіхалагічную напружанасць дзеі, але і праз судачыненне глядача да ўсяго, пра што апавядаюць акторы, таму што ў сваёй большасці гэта сведкі агучваемых падзей. І ўсё, здавалася б выдатна, кантакт з залай ёсць. Але...

Адразу хачу папярэдзіць, што я – не тэатральны крытык, я шэраговы, не заўсёды аб’ектыўны і зусім не фанатычны тэатрал. Крылатая фраза “Вы любіце тэатр, як люблю яго я!?” не пра мяне. Што да маёй асобы, то я проста люблю горад майго дзяцінства і юнацтва, а гэта любоў чакае сілкавання не толькі з успамінаў, але і з сучаснасці. Добраўпарадкаваны парк і па-еўрапейску адрамантаваны і адбудаваны горад радуець душу. Заўжды прадметам гонару была і застаецца для мяне і маіх сяброў наяўнасць у Маладзечне свайго драматычнага тэатра. Мы гадаваліся на яго п’есах, мы дарасталі да разумення тэатральных жанраў і сталелі разам з яго

артыстамі, які ўсё больш раскрывалі свой талент і ўдасканалівалі сцэнічнае майстэрства.

Пра талент і высокі патэнцыял маладзечанскай тэатральнай трупы Валерыі Анісенка кажа вельмі пераканаўча. Артыстам пад сілу многае. Таму і пасягнуў майстар-пастаноўшчык на жанр дакументальнай драмы. Інсцэніраваць публіцыстыку так, каб утрымаць увагу гледача, дапамаглі шырока вядомыя песні савецкага часу, любімыя творы з рэпертуару бардаў. Гэтыя спевы згладзілі вострыя вуглы і паспрыялі зняццю нервовага напружання ад горкай і балючай праўды спавяданняў персанажаў. Атмасферу, у якой адбывалася разбурэнне дзяржавы і пераасэнсаванне кожным яе грамадзянінам падзей, аголенай праўды і трывожных перспектыв, павінен быў стварыць у тым ліку і відэарад на задніку сцэны. На вялікі жаль, ні сцэна, ні абсталяванне для гэта не былі прыстасаваны.

На думку Валерыя Данілавіча, абласны драматычны тэатр даўно вырас з той вопраткі, у якой адбывалася яго станаўлення. Многім пастаноўкам цесна на маленькай сцэне і не хапае маштабаў для ажыццяўлення пастаноўшчыкамі амбіцыйных сучасных ідэй. Таму спектакль па кнізе Святланы Алексіевіч стаў своеасаблівай лакмусавай паперкай, якая праявіла назапашаныя гадамі праблемы. Падчас спектакля, які наведала я, нават на самым пачатку дзеі фанаграма з-за састарэлага абсталявання не гучала на поўную моц і артыстам даводзілася рызыкаўна моцна спяваць за шматгалосы хор. Даўно чакае аднаўлення сцэнічны рэквізіт. Гэта толькі малая частка таго, за што зачапіўся мой погляд не спецыяліста.

Валерыі Анісенка марыў паставіць спектакль еўрапейскага ўзроўню, які без новых тэхналогій не атрымаецца. Нават з дапамогай самай выдатнай ігры актораў яго не выцягнеш. Як бы гарманічна не ўпісаліся ў пастаноўку персанажы мудрагелістага ветэрана (Барыс Донін), эмацыянальнай дзяўчыны (Людміла Рошчына), трагічнай армянкі (Ірына Кляпацкая), рамантычна-ўзнёслай кабеты (Ірына Камышава) і іншых выканаўцаў, спектаклю не хапіла адпаведнага афармлення. Дэкарацыі, што пераходзяць з адной пастаноўкі ў другую, таксама патрабуюць аднаўлення. Можна апраўдаць такую інтэр'ерную прастору сцэны дакументальным жанрам пастаноўкі, але сучасны глядач, на маю думку, чакае новых інсталяцый.

Вырвацца з вузкай абмежаванай прасторы мастацкі кіраўнік вырашыў перанёсшы спектакль пад адкрытае неба, а дакладна на прыступкі кінатэатра “Радзіма” падчас правядзення ў Маладзечне свята горада. Вопыт падобных эксперыментаў у Валерыя Данілавіча ёсць – у сябе на летніку на прысядзібным участку ён ладзіў пастаноўку чэхаўскай “Чайкі” для 150 гледачоў. Аднак такія разавыя імпрэзы могуць выкарыстоўвацца час ад часу. А тэатру, тым больш драматычнаму і з такім шматгадовым вопытам патрабуецца адпаведны будынак і фінансавыя ўкладанні. Можна, вядома ж, заплюшчыць вочы на яго існаванне як мясцовым уладам, так і абласным. Можна заклікаць трупу самім зарабляць грошы. Але тэатр, які я люблю не так, як гераіня Таццяны Даронінай, не выканае сваёй галоўнай місіі, забаўляючы нізкакаснымі п’ескамі масавай культуры тых, хто не дарос і не дарасце да разумення сапраўднага мастацтва. Гледача трэба выходзіць.

Дзеля гэтага варта быць мецэнатамі і спонсарамі, якія паспрыяюць выхаванню новага пакалення інтэлігенцыі.

Ала КЛЕМЯНОК.

Фота аўтара.